§ 111.
Regionala utvecklingsnämndens delårsrapport per april 2021
Dnr: RUN 212-2021

Beslut
Regionala utvecklingsnämnden fastställer delårsrapport 1.

Ärendebeskrivning
Regionala utvecklingsnämndens genomförande av verksamhetsplanen följs upp tre gånger per år och rapporteras i form av två delårsrapporter och en årsrapport. Regionala utvecklingsförvaltningen har genomfört årets första uppföljning och berett ett förslag till delårsrapport 1 från nämnden. Delårsrapport 1 är för året en förenklad version som innehåller en summering av väsentliga händelser hittills under året och en ekonomisk analys, uppföljningen avser nämnden och dess bolag.

Väsentliga händelser beskrivs kort utifrån rubrikerna:
- Insatser till följd av Covid-19
- Arbetsmarknad och näringslivsutveckling för ett växande Västerbotten
- Digital utveckling
- Kollektivtrafik
- Regionala trafikförsörjningsplanen
- Infrastruktur
- Samverkan och partnerskap
- Fortsatt strategiarbete
- En regional röst i världen

Den ekonomiska analysen visar en positiv budgetavvikelse för nämnden på 8,5 miljoner kronor, det avser huvudsakligen kollektivtrafik och beror på att nämnden fick med sig ett överskott från årsbokslut 2020. Ovissheten är stor när det gäller kollektivtrafikens resultatutfall för 2021, utfallet beror på hur stort det statliga stödet blir samt resandeutvecklingen under året, vilket påverkar nämndens årsprognos, som läggs med en budgetavvikelse om 0 kronor. Kulturbolagen har haft stora intäktsbortfall under inledningen av året, men även kostnadsreduceringar, och börjar successivt öppna sina verksamheter för fysiska besök. Årsprognoserna i samtliga bolag är positiva eller uppvisar nollresultat.

Ärendets tidigare behandling
Arbetsutskottets behandling av ärendet 2021-05-10:
Vid arbetsutskottets sammanträde lämnas information om förslag till delårsrapport per april, exklusive ekonomisk uppföljning. Vid sammanträdet lämnas även muntlig information om den ekonomiska uppföljningen så här långt. Förslag till delårsrapport kommer att kompletteras med text om ekonomi inför nämndens behandling av ärendet.

Arbetsutskottet tackar för informationen och överlämnar till regionala utvecklingsnämnden att fastställa delårsrapport 1.

Beslutsunderlag
Tjänsteskrivelse
Förslag delårsrapport per april 2021
Presentation
Arbetsutskottet 2021-05-10 § 103

Sammanträdesdatum	Onsdagen den 19 maj 2021
Sammanträdestid	Kl. 13:05-16:40 Sammanträdet ajourneras kl 13:55-14:05 för en kortare paus. Sammanträdet ajourneras igen kl 14:25-14:35 Sammanträdet avslutas kl 16:40
Sammanträdesplats	Sammanträdet leds från ordförandens hem i Ljusvattnet, Burträsk/digitalt. Uppkopplingsmöjlighet erbjuds i sammanträdesrum Tallen, Region Västerbotten, Västra Norrlandsgatan 13, Umeå
Beslutande	Enligt närvarolista sidan 2-3
Övriga närvarande	Enligt närvarolista sidan 3
Paragrafer	§§ 109-148
Underskrifter	Genom digital signering
Sekreterare	Katrine Andersson
Ordförande	Rickard Carstedt (S)
Justerare	Åsa Ågren Wikström (M)

BEVIS OM ANSLAG
Justering har tillkännagivits genom anslag på Region Västerbottens anslagstavla.

Organ	Regionala utvecklingsnämnden
Sammanträdesdatum	2021-05-19
Anslagsdatum	Protokollet anslås senast två dagar efter justering
Datum då anslaget tas ner	Anslag tas ner tre veckor efter anslagsdatum
Förvaringsplats för protokollet	Region Västerbotten, Regionala utvecklingsförvaltningens kansli, Umeå

Närvarolista

Namn	Parti	Närvaro			Reservation			Anteckningar/ Tjänstgörande Ersättare
					§	§	§	
Ledamöter (13)		Kl 13:00	Kl 14.05	Kl 15.35	118	130	144	
Rickard Carstedt	S	1	1	1				Ordförande, digitalt
Åsa Ågren Wikström	M	1	1	1			1	Vice ordförande, justerare, digitalt
Ylva Hedqvist Hedlund	V	-	-	-				2:a vice ordförande. Mahmoud Al-Turk (S) tjänstgör.
Marita Fransson	S	1	1	1				Digitalt.
Lars Lilja	S	1	1	1				Digitalt.
Nina Björby	S	1	1	1				Digitalt.
Jamal Mouneimne	S	1	1	1				Digitalt.
Ahmed Hersi	V	1	1	1				Digitalt.
Anna-Karin Nilsson	M	1	1	1			1	Digitalt.
Carina Sundbom	C	1	1	1	1	1	1	Digitalt.
Nicke Grahn	L	-	-	1				Närvarande från och med § 145. Digitalt. Tjänstgörande ersättare §§ 109-144: Cecilia Festin Stenlund (L)
Veronica Kerr	KD	1	1	1			1	Digitalt.
Zacharias Tjäder	MP	1	1	1				Digitalt.
Ersättare (13)								
Karin Lundström	S	1	-	-				Närvarande §§ 112-126, digitalt.
Mahmoud Al-Turk	S	1	1	1				Digitalt. Tjänstgör istället för Ylva Hedqvist Hedlund (V).
Maja Lundström	S	-	-	-				
Olov Nilsson	S	-	-	-				
Charlotte Lundqvist	S	-	-	-				
Kjell Öjeryd	V	-	-	-				
Andreas Löwenhöök	M	1	1	1				Digitalt.
Ulf Eriksson	C	1	1	1				Digitalt.
Olle Edblom	C	1	1	1				Digitalt.
Cecilia Festin Stenlund	L	1	1	1				Digitalt. Tjänstgör istället för Nicke Grahn (L) §§ 109-144.
Hans-Inge Smetana	KD	1	1	1				Digitalt.
Mattias Larsson	C	1	1	1				Digitalt.
Christer Rönnlund	M	1	1	1				Digitalt.

Övriga närvarande
Anna Pettersson, regiondirektör
Rachel Nygren, stabschef, digitalt, §§ 109-145
Katrine Andersson, nämndsekreterare/utredare
Mona-Lisa Fjellström, nämndsekreterare/utredare, digitalt
Lena Nordling, ekonomiansvarig, §§ 109-127
Emma C Nord, nämndsekreterare/utredare, digitalt
Jonas Lundström, chef Näringsliv och samhällsbyggnad/chef kollektivtrafikmyndigheten, digitalt, §§ 109-146
Johan Vikström, verksamhetsutvecklare, digitalt, §§ 109-114
Maria Larsson, politisk sekreterare, digitalt, §§ 109-115
Niklas Gandal, strateg samhällsbyggnad, telefon, §§ 109-114
Anna Norin, strateg analys, digitalt, §§ 114-116
Thomas Hartman, chef externa relationer och strategisk platsutveckling, digitalt, §§ 118-127
Joakim Sandberg, regionkulturchef, §§ 118-140
Karolina Filipsson, kollektivtrafikstrateg, §§ 109-130
Richard Ström, samordnare kultur, §§ 118-134
Katarina Molin, chef Företagsstöd och projektfinansiering, digitalt, §§ 109-127
Maud Ericsson, strateg infrastruktur, §§ 118-141
Mårten Edberg, strateg infrastruktur, §§ 112-145
Irina Bergsten, strateg projektfinansiering, telefon, §§ 118-127
Martin Lundberg, strateg projektfinansiering, digitalt, §§ 109-127
Helena Björnwall Åström, regional bibliotekschef, digitalt, §§ 118-131
Tobias Thomson, strateg utbildning och kompetensförsörjning, digitalt, §§ 142-143
Max Englund, strateg projektfinansiering, telefon, §§ 117-125
Lena Friborg, strateg samhällsbyggnad, §§ 145-146
Bengt Strömgren, samordnare innovationsledning, digitalt, §145

region
västerbotten

Tjänsteskrivelse
2021-05-04

Johan Vikström
Stab regional utvecklingsförvaltningen

Delårsrapport 1

Sammanfattning

RUN:s genomförande av verksamhetsplanen följs upp tre gånger per år och rapporteras i form av två delårsrapporter och en årsrapport. Regionala utvecklingsförvaltningen har genomfört årets första uppföljning och berett ett förslag till delårsrapport 1 från nämnden. Delårsrapport 1 är för året en förenklad version som innehåller en summering av väsentliga händelser hittills under året och en ekonomisk analys, uppföljningen avser nämnden och dess bolag.

Väsentliga händelser beskrivs kort utifrån rubrikerna:

- Insatser till följd av Covid-19
- Arbetsmarknad och näringslivsutveckling för ett växande Västerbotten
- Digital utveckling
- Kollektivtrafik
- Regionala trafikförsörjningsplanen
- Infrastruktur
- Samverkan och partnerskap
- Fortsatt strategiarbete
- En regional röst i världen

Den ekonomiska analysen visar en positiv budgetavvikelse för nämnden på 8,5 miljoner kronor, det avser huvudsakligen kollektivtrafik och beror på att nämnden fick med sig ett överskott från årsbokslut 2020. Ovissheten är stor när det gäller kollektivtrafikens resultatutfall för 2021, utfallet beror på hur stort det statliga stödet blir samt resandeutvecklingen under året. Detta påverkar nämndens årsprognos, som läggs med en budgetavvikelse om 0 kronor. Kulturbolagen har haft stora intäktsbortfall under inledningen av året, men även kostnadsreduceringar, och börjar successivt öppna sina verksamheter för fysiska besök. Årsprognoserna i samtliga bolag är positiva eller uppvisar nollresultat.

Förslag till beslut

Regionala utvecklingsnämnden fastställer delårsrapport 1.

Bilagor

RUN:s Delårsrapport per april 2021 (version 1 exklusive ekonomi)

Delårsrapport per april 2021

Regionala utvecklingsnämnden

Regionala utvecklingsnämndens rapport till regionstyrelsen
[Diarienummer]
Antagen av Regionala utvecklingsnämnden 2021-05-19

Innehåll

1. Inledning **3**

Nämndens uppdrag 3

2. Viktiga händelser **3**

3. Ekonomisk analys **7**

Analys av budgetavvikelse 7

Vidtagna åtgärder för att klara verksamhet inom budget 7

Framtidsbedömning 8

4. Regionala bolag – väsentliga händelser **10**

5. Bilagor **10**

1. Inledning

Delårsrapport per april 2021 är regionala utvecklingsnämndens första uppföljningsrapport till regionstyrelsen och är en begränsad uppföljning av perioden. I rapporten lämnas en ekonomisk analys och rapportering av viktiga händelser.

Nämndens uppdrag

Regionala utvecklingsnämnden (RUN) ansvarar för att leda, driva, utveckla och samordna det regionala utvecklings- och tillväxtarbetet i länet. Regional utveckling handlar om breda och komplexa samhällsutmaningar som rör många samhällssektorer. De flesta av insatserna görs därför tillsammans med andra aktörer och organisationer och förutsätter en väl fungerande samverkan och samordning.

Ett viktigt uppdrag för regionala utvecklingsnämnden är att med en hög grad av delaktighet från andra aktörer i länet ta fram, genomföra, förvalta och följa upp den regionala utvecklingsstrategin (RUS). RUS anger gemensamt identifierade prioriteringar för det regionala utvecklingsarbetet. I november 2020 antogs en ny RUS som har namnet Västerbotten – en attraktiv region där olikheter skapar utvecklingskraft. Den sträcker sig över de kommande 10 åren och revideras vid behov.

I regionala utvecklingsnämndens uppdrag finns också ansvaret för regional kulturverksamhet, regional kollektivtrafik och ansvaret att besluta om användningen av vissa statliga medel för hållbar regional utveckling.

Vidare har Nämnden formellt ansvar för att det finns samverkansstrukturer kring regionala utvecklingsfrågor mellan nämnden och länets kommuner. Därtill har nämnden ansvar för organisering av den regionala samverkansstrukturen inom utbildning och kompetensförsörjning.

Utöver RUS så finns ett flertal andra länsövergripande strategier och planer som Regionala Utvecklingsnämnden ansvarar för eller är delaktig i arbetet med, exempel på sådana är den regionala innovationsstrategin, den regionala digitala agendan, länsplaner för regional transportinfrastruktur, regional skogsstrategi, länets kulturplan och den regionala trafikförsörjningsplanen[1].

Det regionala utvecklingsuppdraget handlar också mycket om att ha en aktiv omvärldsanalys och expertis inom sakfrågor, skapa och sprida kunskap, representera regionen och bedriva påverkansarbete i nationella och internationella sammanhang.

2. Viktiga händelser

Årets första fyra månader har präglats av den pågående pandemin. Hälso- och sjukvården står i första linjen för att hantera pandemins effekter på människors hälsa. Andra bärande delar av samhället drabbas mycket kraftigt av pandemins övriga effekter. Företag och företagare, som är grunden för skapandet av resurser till den gemensamma välfärden, påverkas kraftigt och antalet varsel och konkurser har ökat på många håll i landet. Trots pandemins effekter består utvecklingen och tillväxten i Västerbotten. Det regionala utvecklingsarbetet har ställts om för att kunna fånga upp mildra pandemins negativa effekter på företagen och kultursektorn i Västerbotten. Insatser har utformats och den nationella nivån har löpande uppdaterats om effekter och behov i vår region. Det

[1] I den regionala utvecklingsstrategin finns en sammanställning av alla länsövergripande strategier och planer som formar det regionala utvecklingsarbetet i Västerbotten.

visar sig nu att vår region har goda förutsättningar att ta sig vidare med nya krafter efter pandemin. Det sker stora etableringar och investeringar i norra Sverige och i Västerbotten. Tillväxtmöjligheterna är goda och regionen har landets lägsta arbetslöshetsnivåer. Med den nya regionala utvecklingsstrategin (RUS) i ryggen, regionens ledande strategidokument, samlar vi länets krafter till ett fortsatt starkt regionalt utvecklingsarbete.

Insatser till följd av Covid-19

Bland de insatser som inletts till följd av pandemin finns bl a ett projekt med finansiering från ESF som syftar till att genom kompetensinventering och kompetensutvecklingsinsatser stödja industriföretag som drabbats hårt av pandemin. Projektet har under perioden nått ut till flertalet av de företag om drabbats av varsel. Kartläggningen av pandemins effekter på näringslivet i Västerbotten har fortsatt och presenterats för den regionala politiken samt det samverkansforum som Länsstyrelsen Västerbotten arrangerar på uppdrag av regeringen. I kultursektorn har arbete skett för att genom digitala verktyg säkra tillgången till kulturverksamhet trots pandemin.

Arbetsmarknad och näringslivsutveckling för ett växande Västerbotten

Region Västerbotten fortsätter att arbeta aktivt för att utarbeta lösningar och strategier för regionens kompetensförsörjning. Samarbetet med Region Gävleborg för att ta fram en modell för kompetensförsörjning i samband med större etableringar fortskrider. Relocate North, ett projekt tillsammans med Skellefteå kommun och Arbetsförmedlingen, pågår och syftar till att utveckla nya metoder för att arbetslösa personer ska få arbete på en ny ort utanför pendlingsavstånd. Samarbeten för att attrahera ny arbetskraft sker med Göteborg, Malmö och Stockholm. Det nya projektet SIKT2 har startat och verkar för att stärka inlandets kompetensförsörjning genom utbildning och tillvaratagande av kompetens hos de som står utanför arbetsmarknaden, främst utlandsfödda och ungdomar.

Region Västerbotten har i samarbete med Skellefteå Kommun, Northvolt, Länsstyrelsen i Västerbotten uppdaterat den nationella nivån om den utveckling som sker i länet i och med etableringen av Northvolt och de behov av investeringar i infrastruktur, bostäder, kompetensförsörjning etc. som uppstår. Vi har också etablerat ett samarbete med den samordnare för samhällsomställning vid större företagsetableringar och företagsexpansioner i Västerbotten och Norrbotten som regeringen har tillsatt.

Insatserna för en hållbar besöksnäring har fortsatt, bland annat genom konceptet Västerbotten Experience, som också får fortsatt uppmärksamhet nationellt.

Region Västerbottens regionala utvecklingsdirektör ingår som ledamot i regeringens elektrifieringskommission som har till uppdrag att påskynda elektrifieringen av transportsektorn för att snabbare nå klimatmålen och fasa ut fossila bränslen. Framtagande av en handlingsplan, ett elektrifieringslöfte, för elektrifiering av godstransporter i Västerbotten pågår.

Digital utveckling

Arbetet med att ta fram en ny regional digital agenda för Västerbotten har fortsatt och koordinerats med revideringen av digitaliseringsstrategin för Region Västerbotten. Uppdraget att tillhandahålla en

regional bredbandskoordinator och en regional digitaliseringskoordinator fortsätter under 2021. Arbetet med regeringens samverkansprogram för näringslivets digitala strukturomvandling, där enhetschef Magnus Rudehäll är ledamot, pågår till och med 2022. Tillsammans med 11 av regionens kommuner har Region Västerbotten beviljats medel från Tillväxtverket till ett projekt för utbyggnad av ortsammanbindande nät för näringslivets nyttjande. Samverkan med kommunerna sker genom samverkansplattformen Samverka Digitalisering och dialog förs om att bilda ett strategiskt råd för denna samverkan.

Kollektivtrafik

Kollektivtrafiken påverkas fortfarande mycket kraftigt av den pågående pandemin som medfört att resandet har minskat och därmed minskar även biljettintäkterna.

Regionala trafikförsörjningsplanen

Ett påbörjat koordinerat genomförande av handlingsplan, kopplat till målen i det regionala trafikförsörjningsprogrammet har skett under perioden.

Infrastruktur

Länstransportplan och Nationell transportplan för 2022-2033 samt Trafikverkets och regeringens arbete med ny Nationell infrastrukturplan närmar sig fastställande. Regionens arbete har inriktats på att påverka direktiven. Ett förslag till infrastrukturproposition har presenterats och beslut fattas snart i riksdagen.

Samverkan och partnerskap

Partnerskapen med RISE och Umeå universitet förvaltas och utvecklas vidare. Region Västerbotten var den 18 mars värd för ett övergripande regionalt partnerskapsmöte för innovation med Umeå universitet, Sveriges lantbruksuniversitet, Umeå kommun och RISE.

En verksamhetsövergripande tjänstemannafunktion finns nu för samverkan med civilsamhället och funktionsrättsrörelsen, och RUN ingår numera formellt i samverkansrådet för dessa frågor.

Fortsatt strategiarbete

Under 2020 antog regionfullmäktige den nya Regionala utvecklingsstrategin för Västerbotten (RUS) 2021–2030. Den har arbetats fram under tre år i ett omfattande dialogförfarande med aktörer, organisationer, företag och civilsamhälle från hela Västerbotten. Den Regionala utvecklingsstrategin är tillsammans med regionplanen det ledande styrdokumentet i det regionala utvecklingsarbetet. RUS beaktas av statliga myndigheter och styr och påverkar fördelning av regionala och europeiska projektmedel. Strategin utgör även grunden för det nationella och internationella påverkansarbetet och pekar ut riktningen för aktörer som arbetar tillsammans för Västerbottens utveckling.

Under perioden har arbetet med en ny Regional innovationsstrategi för smart specialisering intensifierats. En Regional livsmedelsstrategi har tagits fram i samverkan mellan Region Västerbotten, Länsstyrelsen Västerbotten och LRF. Den har varit ute på remiss under perioden inför

kommande beslut i den regional utvecklingsnämnden. En Regional strategi för besöksnäringen är under framtagande och likaså en ny påverkansagenda som tar sin utgångpunkt i RUS. Implementeringen av RUS pågår och en plan för uppföljningsarbetet av RUS, som säkrar det fortsatta arbetet med uppföljning analys och lärande, har tagits fram under våren. En agenda för regional finansiering har också beslutats under perioden.

Med utgångspunkt i kulturplanen 2020–2023 pågår ett arbete för att bidra till tillgång till ett regionalt kulturutbud av hög kvalitet.

Under 2020–2022 driver Region Västerbotten projektet "Hållbar regional utveckling Västerbotten" med finansiering från Tillväxtverket. Arbetet tar sin utgångspunkt i de hållbarhetsutmaningar för länet som har identifierats och bedrivs i linje med RUS.

En regional röst i världen

Under perioden har arbetet med att reagera på EU:s program för sammanhållningspolitiken fortsatt. Dialoger och påverkansarbete på europeisk, nationell och regional nivå har genomförts för att tillvarata Västerbottens behov och utvecklingsmöjligheter i de kommande EU-programmen. Arbetet rör europeiska regionala utvecklingsfonden, socialfonden och de närliggande Interregprogrammen. En aktiv dialog har förts med den nationella nivån för att justera implementeringen av EU:s Just Transition Fund, fonden för en rättvis omställning, där Region Västerbotten pekat på länets betydelse i omställningsarbetet för ett hållbarare Europa. Arbetet har resulterat i att Västerbotten inkluderats i fonden. Vi är även en av regionerna som skriver nya Interregprogrammet Aurora, med den största programgeografin, som ersätter flera tidigare Interregprogram. Region Västerbotten har fått möjlighet att ansluta sig till RegHub, tillsammans med ett trettiotal andra deltagare inom EU. Detta ger möjligheter att reagera på och göra inspel direkt till politiken i Bryssel genom EU-kommissionen.

3. Ekonomisk analys

Regionala utvecklingsnämndens budgetram för år 2021 uppgår till 397,5 miljoner kronor, efter att en tilläggsbudget på 27,35 miljoner kronor tillkom till den tidigare beslutade budgetramen för 2021 på 370,2 miljoner kronor. Resultatutfallet för den första tertialen är 128,8 miljoner kronor och budgeten för samma period är 137,3 miljoner kronor (framgår ej i tabell nedan) vilket betyder en budgetavvikelse på +8,5 miljoner kronor motsvarande 6,6 procent. Nettokostnadsutvecklingen jämfört med samma period föregående år är 3,5 procent och förklaras bland annat av ökade kostnader för kollektivtrafiken.

Budgetavvikelse och nettokostnadsutveckling						
	Utfall 2021–04	Utfall 2020–04	Nettokostnads-utveckling	Budgetavvikelse		Årsbudget 2021
	tkr	tkr	%	tkr	%	tkr
Per politiskt beslutad ram	128 816	124 483	3,5	+8 538	6,6	397 590

Analys av budgetavvikelse

Den totala budgetavvikelsen uppgår till +8,5 miljoner kronor och den huvudsakliga orsaken till avvikelsen handlar om kollektivtrafik. Länstrafikens överskott från 2020 bokfördes på år 2021 eftersom det slutliga utfallet inte var känt när Region Västerbottens redovisning för år 2020 stängde. Effekten av detta blev cirka 12,5 miljoner kronor i överskott som kom med in på år 2021, vilket i sin tur har reducerats i detta delårsbokslut genom en reservering för Region Västerbottens underskott i Länstrafiken på 6,3 miljoner kronor (per 31/3). Det finns även tillfälliga överskott inom några enheter vilket beror på att budgeten fördelar sig med lika stora delar över 12 månader medan vissa kostnader i realiteten kommer senare under året.

Pågående projekt har balanserats för att inte påverka förvaltningens resultat och budget lagts in på projektnivå för att undvika budgetavvikelser orsakade av projekt.

Vidtagna åtgärder för att klara verksamhet inom budget

Kostnadssänkningar inom IT har genomförts vid budgetläggningen för 2021, kostnadsutfallet ligger hittills inom dessa budgetramar och bedömningen är den lagda budgeten kommer att följas på årsbasis.

Årsprognosen för nämndens utfall är osäker, men läggs med en budgetavvikelse på noll. Ovissheten beror i huvudsak på kollektivtrafiken (se även finansiell analys av bolag) då årsprognosen för Länstrafiken är ytterst osäker och avhängig av hur mycket statlig ersättning som kommer att erhållas och hur resandet kommer att utvecklas under året. Region Västerbotten och Umeå kommun är de finansiärer som kommer att stå för den största delen av ett eventuellt underskott i bolaget, de övriga kommunerna i länet påverkas mindre då trafiken i dessa kommuner framför allt riktar sig till skolelever. Övrig verksamhet inom förvaltningen förväntas drivas i enlighet med lagd budget.

Framtidsbedömning

Utvecklingen av kollektivtrafiken under de kommande åren är ytterst oklar eftersom effekterna av pandemin ur ett längre tidsperspektiv återstår att se, exempelvis vilken påverkan den får på resandemönster och intäkter. Ändrade resandemönster kan komma att ställa krav på anpassade trafikbeställningar från Region Västerbotten i ett längre perspektiv.

Det bedrivs många olika regionala utvecklingsprojekt inom nämnden och det är viktigt att fortsätta följa dessa projekt ur ett ekonomiskt perspektiv för att säkerställa att de genomförs inom lagd projektbudget.

Finansiell analys av bolag

De flesta av bolagen nämner pandemin som en väsentlig påverkansfaktor på verksamheten och det ekonomiska utfallet under de första månaderna 2021.

Länstrafiken uppvisar per 31/3 ett negativt resultatutfall på -19,8 miljoner kronor, varav Region Västerbottens andel är -6,3 miljoner kronor. Bolagets intäktsbortfall uppgår till 33,3 miljoner kronor, resultatet förbättras dock genom låg kostnadsutveckling i de index som reglerar trafikkostnaderna. Årsutfallet kommer att bero på erhållna statliga bidrag och resandeutvecklingen under året. Statlig ersättning kommer att kunna ansökas om för perioden januari-juni 2021, totalt utlovat stöd för kollektivtrafiken i Sverige under denna period uppgår till 3 miljarder kronor och bolaget erhöll förra året 31 miljoner kronor. Om ingen återhämning av resandet sker och inga statliga bidrag erhålls under året bedömer bolaget ett underskott på upp till -70 miljoner kronor för år 2021, men det är svårt att bedöma årsutfallet. Likviditetssituationen i Länstrafiken är under kontroll och följs kontinuerligt upp bolaget och Region Västerbotten. När det gäller Norrtåg ser bolaget ett fortsatt resandetapp motsvarande cirka 7 miljoner kronor i intäkter per månad, men det är operatören Vy Tåg AB som känner av detta. Under 2020 kompenserades Vy Tåg med den statliga ersättning som Norrtåg erhöll från Trafikverket (29 miljoner kronor), vilket motsvarade ungefär 50 procent av deras intäktstapp. Statlig ersättning kommer även att ansökas om för år 2021, konkurrensen om de statliga medlen blir dock sannolikt större detta år. Norrtågs kostnadsutveckling under det första tertialet har legat väsentligt under budget, vilket förklaras av lägre fordonshyror, elkostnader och banavgifter. En effekt av detta är ett minskat medfinansieringsbehov från ägarna, vilket för perioden handlar om cirka 0,5 miljoner kronor för Region Västerbottens del. Bussgods-bolaget uppvisar en ljusare bild med ett positivt resultatutfall per 30/4 på 1,1 miljoner kronor vilket beror på högre intäkter än budgeterat, bakom detta ligger nya kunder (på grund av pandemin) och nya uppdrag från Region Västerbotten. I Bussgods resultatutfall ligger 2,1 miljoner kronor i avgifter till ägarna eftersom bolaget betalar 15 procent av fraktomsättningen i avgift till ägarna.

De fem kulturbolagen har haft betydande intäktsbortfall under tertial 1, vilket i de flesta fall har kunnat pareras med kostnadsreduceringar. Årsprognoserna uppvisar positiva resultatutfall eller nollresultat, men det är viktigt att notera att årsprognoserna är osäkra och kan förändras i nästa delårsbokslut. Skellefteå museum har öppnat verksamheten, med anpassning utifrån riktlinjer från Folkhälsomyndigheten, och de andra bolagen hoppas snart kunna öppna sina verksamheter.

Övriga bolag, ALMI, AC-Net bolagen och Norrbotniabanan, uppvisar mindre under- eller överskott efter de första månaderna. Årsprognoserna är positiva. I AC-Net Internservice pågår omförhandling av regionnätsavtalet, förhoppningen är att det ska leda till större intäkter i bolaget, medan AC-Net Externservice lyfter lanseringen av TL-hubben, vilket kan leda till att fler tjänsteleverantörer etablerar sig och bidrar med nya samhällstjänster och kan betyda mer intäkter till bolaget. Norrbotniabanan

arbetar med en slutrapport till INEA avseende erhållet EU-stöd, slutredovisningen är dock godkänd och den avslutande utbetalningen förväntas komma i början av nästa år.

4. Regionala bolag – väsentliga händelser

Region Västerbotten äger helt eller delvis 18 bolag. Regionstyrelsen och regionala utvecklingsnämnden har i uppdrag från regionfullmäktige att utöva ägarrollen för Region Västerbotten i dessa bolag. Majoriteten av bolagen har en verksamhet som faller inom regionala utvecklingsnämndens ansvarsområde. Nedan redovisas några väsentliga händelser under perioden för de bolag som har en verksamhet inom nämndens ansvarsområde. Sammanfattningsvis kan noteras att bolagens verksamhet har fortsatt präglas av konsekvenser av rådande pandemi på olika sätt.

AC-NET EXTERNSERVICE AB

www.ac-net.se Region Västerbotten äger 51 procent av bolaget, Skellefteå Kraft AB 20,5 procent, Umeå Energi UmeNet AB 20,5 procent och Företagarna Västerbotten AB 8 procent. Bolaget har i uppdrag att erbjuda olika slags elektroniska kommunikationstjänster, baserat på den överskottskapacitet som finns i det regionala bredbandsnät som AC-Net Internservice AB tillhandahåller, och därmed även bidra till ökad försäljning av elektroniska kommunikationstjänster hos de kommunalägda stadsnäten i Västerbottens län.

AC-Net Externservice AB har under perioden genomfört upphandling av drift och fältserviceleverantör. Bolaget har även lanserat TL-hubben, som kommer att skapa förutsättningar för fler tjänsteleverantörer att etablera sig i Västerbotten. En värderingsmodell av överkapacitet och tillhandahållande av drift och underhåll har tagits fram och beslutats, modellen har även legat till grund för korrigeringar av moms och inkomstskatt för de senaste fem åren.

AC-NET INTERNSERVICE AB

www.ac-net.se

Region Västerbotten äger 51 procent av bolaget, Skellefteå Kraft 24,5 procent och Umeå Energi UmeNet AB 24,5 procent. Bolaget ska tillhandahålla ett regionalt bredbandsnät inom Västerbottens län för sina ägare. Inom ramen för verksamheten ska bolaget medverka till att driva på utvecklingen inom IT, data- och telefoniområdet.

Under perioden har det nya regionnätet byggts klart, och för närvarande pågår migrering till det nya nätet. På sikt kan det väntas fortsatta investeringar. Vilhelmina och Umeå kommun har lagts över på det nya nätet så här långt. Det pågår även en omförhandling av regionnätsavtalet. Ett nytt leasingavtal har omförhandlats med leverantör av hårdvara till det nya regionnätet. Det omförhandlade leasingavtalet kommer att sänka bolagets kostnader från och med andra kvartalet. En värderingsmodell av överkapacitet och tillhandahållande av drift och underhåll har tagits fram och beslutats av styrelsen, modellen har även legat till grund för korrigeringar av moms och inkomstskatt för de senaste fem åren.

ALMI FÖRETAGSPARTNER AB

www.almi.se/Nord

Region Västerbotten äger 24,5 procent av aktierna i bolaget, Region Norrbotten 24,5 procent och moderbolaget Almi Företagspartner AB 51 procent. Bolagets särskilt prioriterade målgrupp är små och medelstora företag. Vissa insatser ska i första hand erbjudas företag med hög potential att växa

medan övriga företag får ett mer begränsat utbud av insatser. Insatser mot unga ska särskilt uppmärksammas liksom mot personer som befinner sig i senare delen av arbetslivet (50+).

Trots restriktioner, rapporterar bolaget om en stor optimism i länet bland företagare, som drivs på av de etableringar och satsningar som genomförs och kommer att genomföras de kommande åren. Inom bolagets finansieringsverksamhet präglas mycket av uppföljning av de så kallade brygglånen som erbjöds kunder under våren 2020. Inom området affärsutveckling fortgår många processer med kunder från hösten, som avslutas under våren. Insatserna sker uteslutande digitalt - planerade fysiska aktiviteter har ställts om eller skjutits upp.

LÄNSTRAFIKEN I VÄSTERBOTTEN AB

www.tabussen.nu

Region Västerbotten är ensam ägare i bolaget, som i sin tur äger regionens aktier i Bussgods i Norr AB, Norrtåg AB samt aktierna i Samtrafiken i Sverige AB (2,1 procent). Länstrafiken i Västerbottens uppgift är att stödja Kollektivtrafikmyndigheten vid Region Västerbotten i uppdraget att organisera regional kollektivtrafik. Länstrafiken ska, genom avtal med eller på uppdrag av myndigheten, i egen regi eller genom avtal med andra trafikföretag, upphandla och bedriva kollektivtrafik, utveckla biljett- och betalsystem, svara för ekonomisk uppföljning, information, marknadsföring och kundservice, föra statistik över passagerarutveckling samt i övrigt biträda myndigheten. Region Västerbotten är tillsammans med länets sexton kommuner beställare av kollektivtrafik, och därmed även finansiärer av den regionala kollektivtrafiken.

Pandemin och de gällande restriktionerna fortsätter att påverka bolaget i mycket stor utsträckning, bland annat i form av ett stort intäktsbortfall. Det finns stor osäkerhet gällande bolagets ekonomiska utfall, helt avgörande är när och om resandet börjar återhämta sig. Resandet ligger i regiontrafiken på cirka 50 % jämfört med 2019, och i Ultra på 47 %. För att undvika trängsel körs trafik med fullt utbud. Enligt pandemilagen får beläggningen i den långväga trafiken (linjer över 15 mil) inte överstiga 50 %. Om de regionala reserestriktionerna hävs, kan det medföra behov av att sätta in förstärkningsfordon, vilket kommer att innebära kostnader. Det gemensamma utvecklingsprojektet i Norrland med uppdatering av betalsystem och upphandling av ny resenärsapp fortskrider. Under våren har regeringen meddelat att utredningen kring nationellt betalsystem i kollektivtrafiken nu ska genomföras och vara infört till sommaren 2022, något som kommer att kräva anpassningar i Länstrafikens system.

BUSSGODS I NORR AB

Region Västerbotten äger numera bolaget till 2/3, då Länstrafiken i Norrbotten AB från och med den 1 april 2020 övertagit 1/3 av aktierna i Bussgods i Norr. Bolaget ska erbjuda transport av gods till både privatpersoner och företagare, genom ett nät av busstationer och bussgodsombud.
Den 1 januari 2021 överfördes uppdrag från Bussgods Sverige till bolaget. Bussgods i Norr har rekryterat ny personal för uppdraget samt även förstärkt även ledning- och säljfunktioner. Pandemin har påverkat bolaget i viss utsträckning – dels genom en ökad sjukfrånvaro, men även genom en

tillströmning av nya kunder till följd av pandemi och distansarbete. Positivt är även tillkomsten av nya uppdrag från Region Västerbotten.

NORRTÅG AB

www.norrtag.se

Regionen äger bolaget till 25 procent genom Länstrafiken i Västerbotten AB. Övriga delägare i bolaget är kollektivtrafikmyndigheterna i Norrbotten, Västernorrland respektive Jämtland/Härjedalen. Bolaget har till uppgift att bedriva persontrafik med tåg på dag i respektive län, samt mellan länen och angränsande län. Norrtåg AB ska även upphandla persontågstrafik för att tillgodose behovet av arbets- och utbildningspendling i regionen, samt skapa kopplingar mot den nationella tågtrafiken i övrigt. De uppdrag som bolaget fått av sina ägare, hanteras till största delen i löpande verksamhet.

Svåra väderförhållanden under början av året medförde att Trafikverket stängde tågbanor i två omgångar. Snömängder på banor, driftsplatser och bangårdar har ställt till problem med fordonen, men den enskilt största faktorn som skapat problem är vilt på spåren med viltpåkörningar och fordonsskador som följd. Under mars månad reducerades tågtrafiken för att åtgärda fordonsskador. Pandemin har haft stor påverkan på tågtrafiken – restriktionerna för långväga kollektivtrafik har bland annat inneburit stora intäktsbortfall för operatören Vy Tåg AB. I övrigt har ytterligare förseningar i uppgraderingen av signalsystemet på tågfordonen inneburit minskade fordonshyror i dagsläget. Från och med den 1 april erbjuder Norrtåg ny trafik mellan Luleå och Haparanda, den sträckan finansieras i sin helhet av Region Norrbotten. Norrtåg AB har även påbörjat en tågstrategi för att göra olika bedömningar av trafik och behov av fordon på sikt.

NORRBOTNIABANAN AB

www.norrbotniabanan.se

Region Västerbotten äger 28,6 procent av bolagets aktier och Norrbottens läns landsting 28,6 procent. Dessutom äger kommunerna Piteå, Skellefteå, Umeå och Luleå 7,1 procent vardera samt Kalix, Boden, Haparanda och Robertsfors 3,6 procent vardera. Norrbotniabanan AB har i uppdrag att bedriva konsultverksamhet avseende Norrbotniabanan.

Under perioden har bolagets arbete med påverkansfrågor i stor utsträckning riktats mot innehållet i den infrastrukturproposition som nyligen presenterats. Återkommande diskussioner har förts med regering, statssekreterare och handläggare för att belysa vikten av Norrbotniabanan. Viktiga frågor i påverkansarbetet har varit att driva kravet på full finansiering för byggande till Skellefteå, och även full finansiering för fortsatt planering till Luleå. Målet är att hela Norrbotniabanan ska finnas med i den kommande nationella planen, likaså uppmärksamma finansiella frågor och frågor som berör kommande ansökningar för EU-stöd bland annat. Bolaget är även en part i den projekt-/ledningsgrupp som har huvudansvaret för styrning och ledning av Norrbotniabanans utbyggnad. Regelbundna formella möten och löpande träffar med Trafikverket genomförs, diskussioner pågår om hur denna samverkan ska organiseras för kommande period. Arbete med en slutrapport till Genomförandeorganet för innovation och nätverk INEA (Innovation and Networks Executive Agency) pågår, slutredovisningen är godkänd och klar.

NORRLANDSOPERAN AB

www.norrlandsoperan.se

Region Västerbotten äger 60 procent av bolaget och Umeå kommun, via Umeå kommunföretag AB, 40 procent. Ändamålet med Norrlandsoperans verksamhet är att producera, främja, stärka och utveckla opera, musikteater, musik- och dans inom regionen samt annan närstående scenisk och kulturell verksamhet.

Pandemin har fortsatt prägla bolagets verksamhet under årets fyra första månader. Publik- och turnéverksamheten har pausats. Verksamhet har istället bedrivits digitalt – en intern premiär av kammaroperan Versus kommer att erbjudas i Norrlandsoperans digitala salong NP play senare i vår, ett antal digitala inspelningar av olika kammarmusikaliska konstellationer med musiker från symfoniorkestern finns att ta del av på NO play. I slutet av februari hade operaproduktionen Kärlek & Politik internationell premiär på OperaVision, som det andra operahuset i Sverige som samarbetar med OperaVision. I Norrlandsoperans black box har dansproduktionen V producerats av koreograferna Anja Arnqvist och Madeleine Lindh. I Vita kuben har man kunnat besöka den turkiska konstnären Gülsün Karamustafas utställning i ett virtuellt konstrum. Fokus har dels varit på att fortsätta utveckla den digitala plattformen NO play, men parallellt har det även planerats och arbetats intensivt med produktioner som man hoppas på att snart kunna börja presentera för publik på plats i Norrlandsoperans salonger. Under perioden har översyn av Norrlandsoperans ägardirektiv och bolagsordning genomförts i dialog med bolag och övriga ägare, arbetet håller på att slutföras.

SKELLEFTEÅ MUSEUM AB

www.skellefteamuseum.se

Region Västerbotten äger 40 procent av bolaget och Skellefteå kommun 60 procent. Museum Anna Nordlander ingår i Skellefteå museum AB, en mötesplats där samtidskonst och genus står i centrum. Museet ska i huvudsakligen norra delen av länet bedriva och främja kulturminnesvård och museal verksamhet, samt annan närstående kulturell verksamhet. Bolaget har även ett ansvar för teknik och industrihistoria efter 1900.

Årets första månader har liksom det senaste året präglats av pandemin. I mitten av mars kom nya vägledningar från Folkhälsomyndigheten som möjliggjorde att Skellefteå museum vågade öppna igen, med anpassningar utifrån riktlinjerna. Arbetet med basutställningen fortgår och den börjar nu få en fysisk form. Arbetet inför flytten av MAN till Sara kulturhus pågår för fullt. Museum Anna Nordlander/Skellefteå museum fick i mars besked om att Boverket stödjer det kommande mobila konstrummet med nästan 400 000 kronor. Museet har under tertial 1 inlett den sista fasen i det målrelaterade arbetet utifrån händelsekedjan ägardirektiv – övergripande mål (verksamhetsplan) – avdelningsmål – individuella mål – uppföljning. Under perioden har översyn av Skellefteå museums ägardirektiv och bolagsordning genomförts i dialog med bolag och övriga ägare, arbetet håller på att slutföras.

SKOGSMUSEET I LYCKSELE AB

www.skogsmuseet.se

Skogsmuseet i Lycksele AB ägs till 49 procent av Region Västerbotten. Lycksele kommun är majoritetsägare med en ägarandel om 51 procent. Museet ska bedriva museiverksamhet, bland annat genom att förvalta och vårda bolagets markområden och byggnader, och även förvalta och vårda den byggnad och de samlingar som ägs av stiftelsen Skogsmuseet i Lycksele och hålla dem tillgängliga för allmänheten.

Coronapandemin fortsätter påverka verksamhet och ekonomi. Skolprogram, konferenser och evenemang är fortsatt inställda. Museet håller stängt för närvarande, men planerar för ett öppnande den 11 maj. Insatser på nationell nivå med rundabordssamtal om det skogliga kulturarvet har skjutits fram ända till 2022 – en viktig del i arbetet för att museet ska tilldelas nationellt ansvar och mer resurser i samverkan med nationella museinätverket Skog och trä. En utökad och förstärkt samverkan mellan kommunen och aktörerna på Gammplatsen fortsätter, en viktig förutsättning för museets fortsatta utveckling. Förstudien Ájtsah dávvierevuarkká för utveckling av samiska verksamheten och visningsmagasin pågår för fullt, och röner ett stort intresse bland både interna och externa aktörer. Arbete pågår med att ta fram en utställning "Träden talar om oss", invigning planeras i december. För närvarande pågår byte av VD. Under perioden har översyn av Skogsmuseet i Lyckseles ägardirektiv och bolagsordning genomförts i dialog med bolag och övriga ägare, arbetet håller på att slutföras.

VÄSTERBOTTENS MUSEUM AB

www.vbm.se

Region Västerbotten äger 40 procent av bolaget och Umeå kommun, genom Umeå kommun företag AB, 60 procent. Västerbottens museum är driftsansvarig för länsmuseiverksamheten, och ska bedriva samt främja kulturmiljövård och museal verksamhet inom regionen, liksom annan närstående kulturell verksamhet.

Under våren 2021 har Coronapandemin fortsatt påverkat museets verksamhet. Museet har varit helt stängt för besökare samt i möjligaste mån även stängd som arbetsplats. Majoriteten av museets personal arbetar hemifrån och för de som arbetar på museet har rutiner för att undvika smitta på arbetsplatsen införts. Västerbottens museum planerar för att åter öppna upp museet för besökare den 18 maj 2021. När museet öppnar igen kommer besökarna att mötas av nyinvigda utställningar samt en besöksmiljö anpassad efter de regler och restriktioner som nu gäller avseende Coronapandemin. I verksamhetsplanen för år 2021 återfinns flera aktiviteter som skulle ha genomförts 2020 men som har skjutits på framtiden. Museet förbereder för att åter öppna upp friluftsmuseet Gammlia efter tre års renoveringar. De större publika programmen och aktiviteterna skjuts dock fram till sommaren 2022 med anledning av restriktioner och pågående pandemi. Under perioden har översyn av Västerbottens museums ägardirektiv och bolagsordning genomförts i dialog med bolag och övriga ägare, arbetet håller på att slutföras.

VÄSTERBOTTENSTEATERN AB

www.vasterbottensteatern.se

Region Västerbotten äger 60 procent av bolaget och Skellefteå kommun 40 procent. Västterbottensteatern har till uppgift att inom regionen utveckla en bred teaterverksamhet, liksom närstående scenisk och kulturell verksamhet som till både form och innehåll påverkas av och förankras i de behov, önskemål och förutsättningar som finns.

Hösten 2020 stängde Västerbottensteatern sin verksamhet för andra gången i sin 40-åriga historia. Allteftersom restriktionerna fortsatt har teatern tvingats ställa in, lägga ned eller flytta föreställningar. Västerbottensteatern har istället erbjudit föreställningar digitalt genom playkanalen VBT-play. Så fick till exempel Kejsaren av Portugallien nationell uppmärksamhet, till följd av att den visades digitalt. Föreställningen skickades även ut digitalt på äldreboenden. För första gången har teatern även provat live-sända en föreställning mot betalning. Förhoppningen är att Västerbottensteatern skall kunna genomföra årets sommarteater, förra årets föreställning Romeo och Julia, som planerat. Förberedelser pågår, besked om restriktioner väntas den 17 maj. På årets Alvargala vann ungdomsteateravdelning UngHästen i kategorin Årets Hållbara Företag och teatern var även nominerad som Årets Varumärke. På berättaravdelningen Nordiskt Berättarcentrum har Berättarkonferensen - Lära med Berättande - genomförts i digitalt format i år. Västerbottensteatern har också inlett ett samarbete med Institutionen för kultur- och medievetenskaper på Umeå Universitet för att skapa en fristående distanskurs i muntligt berättande, dessutom skall berättande som pedagogisk metod bli ett stående kursinslag på ett flertal utbildningsprogram. I flytten till Sara Kulturhus gör Västerbottensteatern nu en förändring av planering för att bättre tillgodose Kulturhusbolagets behov av mer lokalyta och arbetar med att överföra teknisk personal till den gemensamma teknikpoolen.

UMINOVA INNOVATION AB

www.uminovainnovation.se

Region Västerbotten äger 16 procent av bolagets aktier. Umeå universitet, via holdingbolag, 50,3 procent, Umeå kommun, via Umeå kommunföretag AB, 25,2 procent och Sveriges lantbruksuniversitet, via SLU Holding, 8,5 procent. Uminova Innovation AB fokuserar på innovationsutveckling med uppgift att medverka till kommersialisering av innovationer från Umeå universitet och Sveriges lantbruksuniversitet.

AB TRANSITIO

www.transitio.se

Bolaget ägs av regioner, kommunalförbund och länsbolag i Sverige – varav Region Västerbottens ägande är 5,4 procent. AB Transitio har till uppgift att förvalta och underhålla fordon samt en rådgivande roll som sakkunnig inom spårfordonsområdet, utöver att stödja aktieägare i frågor om upphandling och finansiering av spårfordon, högvärdeskomponenter och reservdelar.

UMEÅ BIOTECH INCUBATOR AB

www.ubi.se

Region Västerbotten äger 16 procent av bolaget, Umeå universitet 50,3 procent, SLU 8,46 procent, Umeå kommun 25,16 procent. Umeå Biotech Incubator AB är en inkubatorverksamhet inom life science som erbjuder specialiserat affärsutvecklingsstöd, tillgång till branschnätverk och laboratorieinfrastruktur.

5. Bilagor